

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи**

**СИЛАБУС
освітнього компонента**

ПРАКТИКА ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНА В СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБАХ

**підготовки бакалавра
спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка, соціально-
виховна робота**

Луцьк – 2022

Силабус практики професійно-орієнтованої в соціальних службах підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота»

Розробник: Петрович В.С., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Чернета С.Ю.)

Силабус практики затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Чернета С.Ю.

I. ОПИС ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПРАКТИКИ В СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБАХ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Денна форма навчання	23 Соціальна робота, 231 Соціальна робота, Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180 /6		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Самостійна робота 168 год.
		Консультації 12 год.
	Форма контролю: залік	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я та по батькові – Петрович Валерій Степанович
 Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
 Телефон – 050 605 65 47,
 Електронна пошта: petrovichv@ukr.net Petrovich.Valeriy@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. *Анотація практики.* Освітній компонент «Практика професійно-орієнтована в соціальних службах» є виробничою практикою, належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота» та проходить в шостому семестрі, формою контролю є залік. На вивчення освітнього компонента відведено 6 кредитів (180 годин), у тому числі: 12 год. консультацій та 168 год. самостійної роботи.

У сучасних умовах в Україні здійснення практичної підготовки бакалаврів соціальної роботи має свої особливості, які зумовлені специфікою процесу становлення і розвитку соціальної роботи в Україні та професії соціального працівника/фахівця із соціальної роботи/соціального педагога. Суттєвим є практичне навчання бакалаврів, зорієнтоване на формування необхідних професійних умінь і навичок, становлення стійкої мотивації активної професійної діяльності. Сучасний соціальний працівник/ФСР/соціальний педагог у нових умовах організації освітнього процесу покликаний експериментувати, здійснювати творчий пошук ефективних, нестандартних підходів до вирішення соціальних проблем, уміти запроваджувати новітні технології навчання, інноваційні методи, прийоми і форми організації пошуково-пізнавальної діяльності. Професійно-орієнтована практика в соціальних службах полягає в тому, що студенти включаються в коло реальних проблем професійної праці соціального працівника, фахівця із соціальної роботи, соціального менеджера, соціального педагога, ознайомлюються з реальним змістом та обсягом їх роботи.

Базами для проходження практики можуть бути: центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг громади, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), кризові центри, соціально-психологічні центри, притулки для дітей, громадські та недержавні організації соціального спрямування, сервісні ГО.

2. **Пререквізити:** «Практика організатора соціально-педагогічної, соціально-виховної

роботи», «Практика професійно-орієнтована в закладах освіти».

Постреквізити : «Стажерська практика».

3. **Метою** практики є закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем освіти під час навчання, формування у майбутніх фахівців практичних професійних умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності у соціальних службах територіальної громади чи соціальних інституціях різного відомчого підпорядкування.

Завдання практики:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами освіти у закладі вищої освіти, вміння застосовувати їх на практиці;
- формування умінь і навичок самостійно проектувати і здійснювати професійну діяльність щодо вирішення проблем дітей, груп, сімейних стосунків, кризових ситуацій у рамках обраної спеціальності і спеціалізації;
- організація роботи відповідно до вимог та правил внутрішнього розпорядку соціальної служби, в якій здобувач освіти проходить практику, розпоряджень адміністрації і керівників практики;
- вироблення практикантами вміння спостерігати та аналізувати соціальну діагностико-психо-корекційну роботу, яка проводиться з клієнтами соціальної служби, процесом надання соціальних послуг, іншими видами соціальних утручань тощо.
- набуття професійного вміння вести спостереження за клієнтами соціальної служби та аналізувати роботу соціального працівника/ФСП/соціального педагога;
- набуття досвіду в реалізації заходів щодо охорони громадського здоров'я мешканців територіальної громади;
- виконання функцій соціального працівника /ФСП/ соціального педагога (комунікативної, організаторської, прогностичної, охоронно-захисної, діагностичної, попереджувально-профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної тощо).

4. Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота» у ході проходження виробничої практики «Професійно-орієнтованої практики в соціальних службах» у здобувачів освіти необхідно сформувати загальні і фахові (спеціальні) компетентності, а саме:

ІНТ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

ФК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

ФК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК 9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ФК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

ФК 22. Здатність забезпечувати соціальну інтеграцію дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі.

ФК 23. Здатність здійснювати соціально-правову підтримку осіб/сімей з урахуванням ключової ознаки вразливості.

ФК 24. Здатність організовувати та здійснювати профілактичну діяльність для попередження поведінкових відхилень, соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

Програмні результати навчання

ПРН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи,

інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Важливою умовою, яка забезпечує ефективне використання обмеженого навчального часу, що відводиться на практику, є підготовка здобувача освіти до цього виду діяльності.

Здобувач освіти повинен:

– до початку практики отримати від керівника практики фахової кафедри інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;

– взяти участь у настановній та підсумковій конференціях по практиці;

– своєчасно прибути на базу практики;

– своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і

відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного виду діяльності ;

– бути зразком відповідальності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;

– виконувати правила внутрішнього розпорядку установи, соціальної служби, де проходить практику;

– за необхідності і вимог соціальної служби - бази практики пройти медогляд;

– проявляти свою професійну компетентність;

– вести щоденник практики;

– у щоденнику відображається зміст проведеної здобувачем освіти роботи, записуються спостереження, роздуми, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення практики;

– організовувати свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку соціальної служби (центру соціальних служб (ЦСС), центру надання соціальних послуг(ЦНСП), інших соціальних інституцій), в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації керівників практики;

– після закінчення практики здобувач протягом трьох днів завершує підготовку необхідних методичних матеріалів та документації.

Керівник практики від закладу вищої освіти:

– забезпечує проведення настановної та звітної конференції практики;

– розробляє тематику індивідуальних завдань на практику, що сприяють формуванню компетентностей та видає їх здобувачам освіти;

– у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

– здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

– контролює забезпечення необхідних умов праці здобувачів освіти;

– надає методичну допомогу здобувачам освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію;

– оцінює результати виконання програми практики;

– бере участь у вирішенні конфліктних ситуацій, у разі їх виникнення;

– організовує проведення інструктажів з практики.

V. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
Підготовчий	Участь в організаційно-методичній настановній конференції з виробничої практики; знайомство із силабусом виробничої практики і вимогами до оформлення її результатів. Ознайомлення з завданнями, програмою, звітною документацією з практики, з розподілом за її об'єктами. Складання індивідуального плану на період практики. Консультації з керівником щодо проведення та організації досліджень.
Практичний	Складання індивідуального плану роботи, практична діяльність відповідно до плану, попередня розробка організаційних форм роботи, консультації з методистом та викладачами – керівниками практики. Виконання основних завдань практики, аналіз та обговорення

	отриманих результатів.
Підсумковий	Оформлення звіту з практики, отримання письмової характеристики з місця проходження практики, в яку вноситься оцінка роботи практиканта. Всі звітні матеріали здаються для здійснення контролю керівнику практики. Підготовка до захисту практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітуються про виконання завдань практики.

Форми звітності здобувача освіти за практику:

- *щоденник практики*, в якому подається індивідуальний план роботи, щоденні спостереження, результати. У щоденнику відображається робота практики по дням.
- *характеристика*, яку складає керівник практики від соціальної служби (ЦСС, ЦНСП, інших соціальних інституцій громади), з його підписом та печаткою соціальної служби;
- *творчий звіт* за результатами проходження практики;
- *пакет матеріалів*, відповідно до завдань практики;
- *фотоматеріали*, що демонструють проведення різних форм роботи.

VI. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Під час виробничої практики здобувачі освіти повинні виконати наступні індивідуальні завдання :

1. Скласти календарний план роботи.
2. Скласти графік відвідування місця проходження практики.
3. Оформити щоденник практики.
4. Вести щоденник особистих записів.
5. Ознайомитись з соціальною службою, органами місцевого самоврядування громади, їх історією, традиціями, структурою, керівниками. Сформувати пакет матеріалів діяльності служби (установи), нормативно-правові документи, якими керується ЦСС/ЦНСП, інша соціальна інституція, яка є базою практики.
6. Ознайомитись з діяльністю соціального працівника/фахівця із соціальної роботи, соціального менеджера, соціального інспектора тощо.
7. Здійснити підбір методик для комплексної діагностики стану вразливості клієнта та провести оцінку потреб, соціально-психологічну діагностику клієнта, конкретної сім'ї.
8. Відвідати всі залікові заходи студентів - практикантів, які проходять практику у тій же соціальній службі, брати участь в їх обговоренні.
9. Розробити та провести соціально-виховний захід/соціальну акцію щодо попередження виникнення СЖО, профілактики соціально зумовлених захворювань та представити конспекти проведених консультаційних, розвивальних, просвітницьких заходів.
10. Оформити та захистити матеріали практики.

VII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предметів професійно-орієнтованої підготовки; – володіння матеріалом у процесі проведення соціальної роботи.	10
2. Професійна культура/педагогічна майстерність: – професійний такт;	

<ul style="list-style-type: none"> – комунікабельність; – емоційна стабільність; – емпатійність; – неконфліктність; – культура мовлення тощо. 	10
3. Особистісні характеристики: <ul style="list-style-type: none"> – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – професійна спрямованість; – інноваційність тощо. 	5
4. Оцінювання процесу проходження практики: <ul style="list-style-type: none"> – надання соціальних послуг та здійснення соціальних інтервенцій (утручань) відповідно до чинної нормативно-правової бази та посадового функціоналу фахівців відповідної соціальної інституції; – організація індивідуальної, групової роботи з клієнтами ЦСС/ЦНСП тощо; – застосування соціальних технологій у роботі з представниками різними гендерно-вікових груп; – формування документації, облікової звітності на базах практики тощо. 	25
5. Оцінювання звітної документації: <ul style="list-style-type: none"> – індивідуальний план проходження практики та рівень його виконання; – характеристика бази практики і посадових обов'язків керівника практики від бази практики; – характеристика про роботу студента практиканта з бази практики; – рівень виконання завдань практики. 	20
6. Оцінювання допоміжної документації : <ul style="list-style-type: none"> – загальне оформлення щоденника; – оформлення допоміжної документації (соціальний паспорт громади/ соціальна карта громади, наочний матеріал, схеми, фотографії тощо). 	5
7. Захист практики. <ul style="list-style-type: none"> – своєчасність здачі звітної документації практики; – презентація результатів практики; – присутність та участь на підсумковій конференції за результатами практики 	25
Сума	100

VIII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Уся політика оцінювання базується на врахуванні Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань практики;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У разі здобуття неформальної/інформальної освіти під час проходження практики, визнання її результатів здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти виробничої практики:

Загальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти за проходження виробничої практики – 100.

100-90 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння програмового матеріалу та вміння ним оперувати.

89-82 бали – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігається часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним.

81-75 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігається часткове неусвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним.

74-67 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення запланованих видів робіт/завдань; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань.

66-60 балів – здобувач вищої освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях.

65-0 – здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що

свідчать про нерозуміння програмового матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним здобувачем освіти.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ІХ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у тижневий термін (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівнику практики для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається захист у присутності комісії. Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі неотримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія. К. : Вид-во ХНРБЦ, 2008. 460 с.
2. Закон України «Про соціальні послуги». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
3. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05#Text>.
4. Організація соціальної роботи з дітьми та молоддю, які опинились у СЖО. Практичний посібник для спеціалістів соціальної сфери. Авт. кол.: С.С. Валько, Л.С. Лоріашвілі, М.С. Лоріашвілі, А.І. Павловський, Ю.А. Саранков, Я.М. Туреханов, Ю.М. Удовенко. К. 2011. 304 с.
5. Організація соціально-педагогічної та психологічної практики студентів ВНЗ (спеціальності «Соціальна педагогіка») : навч.-метод. посіб. / М. О. Докторович та ін. ; за ред. Я. І. Журецького. К. : Ленвіт, 2013. 311 с.
6. Перелік державних стандартів соціальних послуг. URL : <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199>.
7. Петрович В.С. Підготовка студентів до проєктної діяльності як складник професійного становлення. *Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття* : матеріали I Всеукраїнській науково-практичній конференції (25 листопада 2021 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. С.48-50

8. Пожидаєва О. В. Особливості практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах України. *Науковий часопис* : зб. ст. 2010. №11. Сер. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. С. 92–101.

9. Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. URL : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B_.pdf.

10. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf.

11. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83_%D1%80%D0%B5%D0%B4-1.pdf.

12. Практична підготовка майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах: дис...канд. пед. наук: 13.00.01 / Зоряна Зенонівна Фалинська. Львів. 2006. 171 с.

13. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с

14. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ. 2017. 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Методи навчання та їх класифікація. URL : <http://osvita.ua/school/theory/780/>

2. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах. URL : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistu-vishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>